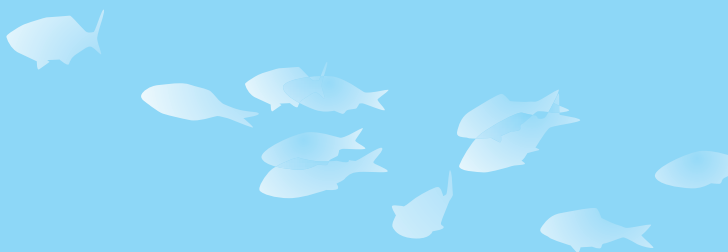

Fakta om fiskeri og havbruk 2009

FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET

Innhold

Norsk sjømatproduksjon – konsum og eksport	2
Fiske og fangst	8
Havbruk	22
Forskning og innovasjon	30

Norsk sjømatproduksjon – konsum og eksport

Norsk fiskeri- og havbruksnæring leverer i dag sjømat til forbrukere i over 150 land verden rundt. Dette er sunn mat produsert i et rent havmiljø. Fiskeri- og havbruksnæringa er en av Norges fremste eksportnæringar og betyr mye for bosetting og aktivitet langs vår lange kyst. Den gir arbeidsplasser i fisket, oppdrett, fiskeindustri og skaper betydelige ringvirkninger for næringslivet ellers og innen forskning og utvikling.

Norge rår over et av verdens mest produktive havområder, og vi har gode forutsetninger for å drive miljøvennlig havbruk. Det er mulig å øke produksjonen innen havbruk betydelig og med flere arter enn nå.

Norge legger stor vekt på å få større kunnskap om fiskeressursene, havmiljøet og om hvordan samspillet mellom artene fungerer. Samtidig føres en omfattende kontroll med fisket for å sikre en bærekraftig forvaltning.

Norsk sjømat skal ha tillit hos kundene, og det fokuseres derfor på mattrygghet i hele produksjonskjeden. Nivåene av fremmedstoff dokumenteres og forbrukerne skal kunne vite med sikkerhet at norsk sjømat er trygg og sunn.

Norsk konsum av sjømat 2005-2008

per person, produktvekt kg

	2005	2006	2007	2008*
Kjøpt	17,6	17,9	17,5	17,1
Fisket selv	1,6	1,3	1,3	1,7
Storhusholdning/horeca**	3,6	3,7	4,2	4,3
Totalt konsum	22,8	22,9	23	23

* foreløpige tall

GfK-Norge/Sissel Flesland Markedsinformasjoner AS

** hotell, restaurant og storhusholdning

Eksportutvalget for fisk AS

Norsk husholdningskonsum kjøpt 2002-2008

per person, produktvekt kg

Fiskeslag	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Torsk	2,64	2,73	2,46	2,59	2,71	2,63	2,79
Laks	1,67	1,71	1,79	1,93	1,88	2,06	2,17
Reker	1,89	2,13	2,23	2,20	2,00	2,00	1,74
Makrell	1,02	1,10	1,09	1,14	1,06	1,11	1,15
Sei	1,18	1,30	1,50	1,23	1,39	1,20	1,09
Sild	1,14	1,18	1,19	1,11	1,10	1,03	1,02
Ørret	0,76	0,71	0,71	0,68	0,70	0,76	0,82

GfK-Norge/Eksportutvalget for fisk AS

Sjømatproduksjon 2007

tonn

	Fangst	Oppdrett	Totalt
Verden	90 076 951	50 076 044	140 152 995
Norge	2 340 000	828 000	3 168 000

Ekskl. akvatiske planter

FAO, Eksportutvalget for fisk AS

Sjømateksport 2006

tonn, 1000 USD

	Mengde	Verdi
Verden	31 322 077	86 370 655
Norge	1 868 625	5 530 335

Ekskl. akvatiske planter

FAO, Eksportutvalget for fisk AS

Største fiskerinasjoner, fangst og oppdrett 2006

mill tonn

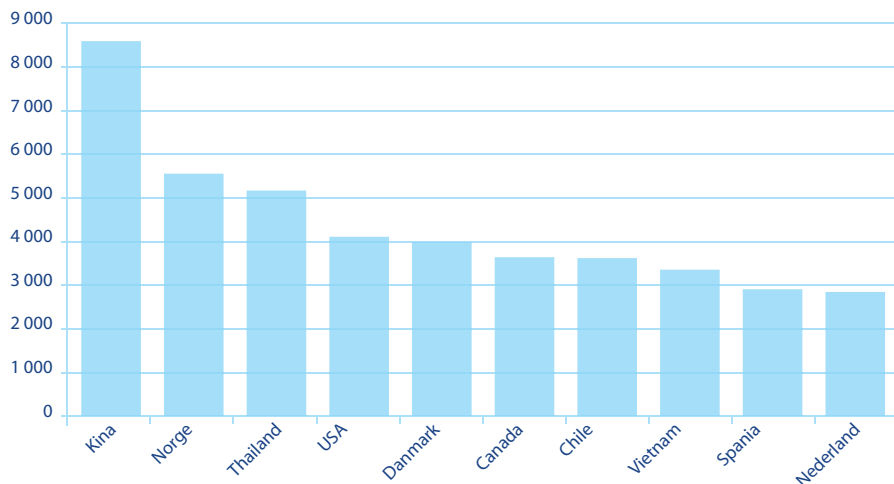
Land	Fangst	Oppdrett	Totalt
Kina	17 092 146	34 429 157	51 521 303
Peru	7 017 491	28 393	7 045 884
India	3 855 467	3 123 135	6 978 602
Indonesia	4 759 320	1 309 247	6 068 567
USA	4 860 011	465 061	5 325 072
Chile	4 168 461	802 410	4 970 871
Japan	4 188 611	733 891	4 922 502
Thailand	2 776 295	1 385 801	4 162 096
Vietnam	1 959 900	1 657 727	3 617 627
Russland	3 284 147	105 525	3 389 672
Norge	2 255 513	708 780	2 964 293
Filippinene	2 321 722	623 369	2 945 091
Myanmar (Burma)	2 006 790	574 990	2 581 780
Bangladesh	1 436 496	892 049	2 328 545
Sør-Korea	1 749 929	513 568	2 263 497
Malaysia	1 300 415	168 317	1 468 732
Mexico	1 300 183	158 642	1 458 825
Island	1 327 063	8 241	1 335 304

Ekskl. akvatiske planter

FAO, Eksportutvalget for fisk AS

Største eksportnasjoner av sjømat 2006

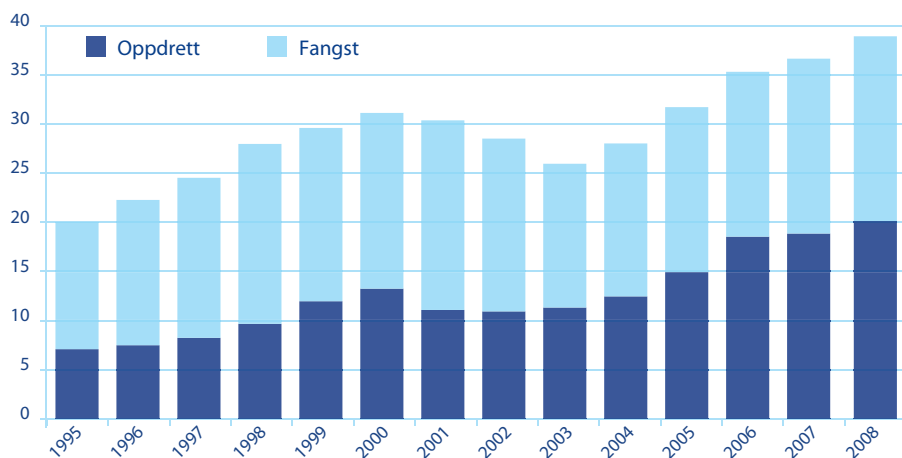
mrd NOK

FAO, Eksportutvalget for fisk AS

Norsk eksport av sjømat 1995-2008

mrd NOK

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Viktigste eksportmarkeder for norsk sjømat 2008

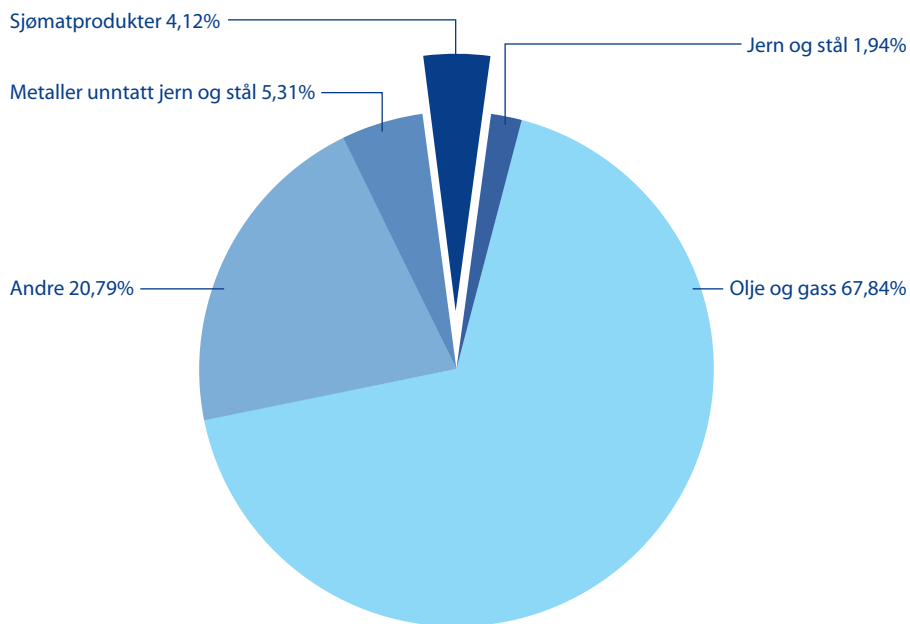
1000 NOK, tonn

Land	Verdi	Mengde
Frankrike	4 048 215	136 124
Russland	4 047 895	362 383
Danmark	2 861 138	255 984
Polen	2 449 582	124 813
Storbritannia	2 237 297	128 061
Japan	2 216 186	111 050
Portugal	2 050 501	43 774
Sverige	1 728 062	61 241
Spania	1 430 874	45 612
Nederland	1 416 933	76 963
Italia	1 339 810	31 268
Tyskland	1 312 879	62 063
Ukraina	1 292 977	156 806
Kina	1 129 231	81 829
Brasil	1 039 477	31 965
USA	931 789	25 558
Finland	734 148	40 238
Nigeria	698 986	146 246
Hong Kong	361 005	12 424
Litauen	338 893	33 460

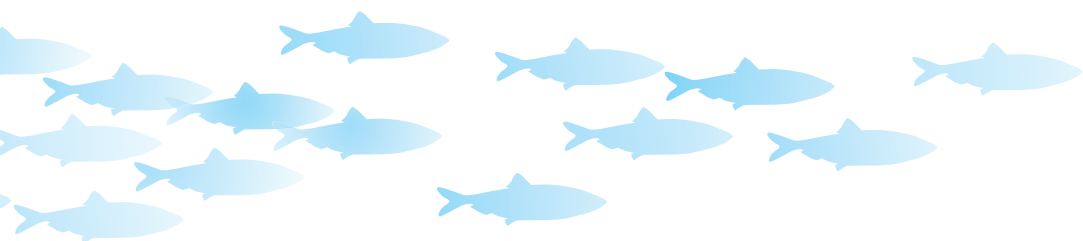
Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Fiskeri- og havbruksnæringens andel av norsk eksport 2008

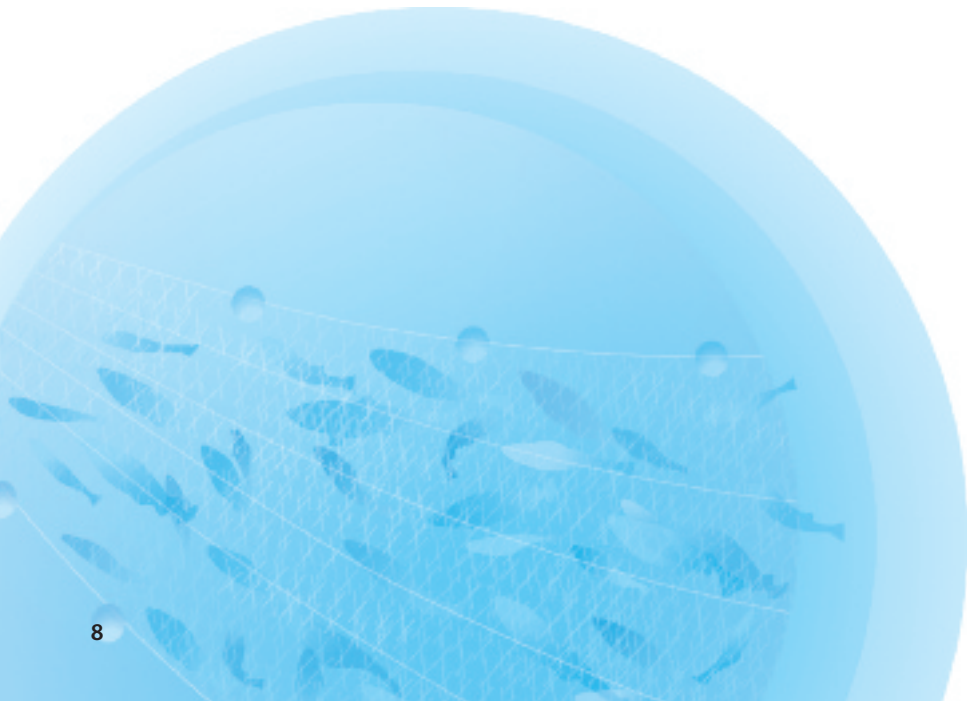
Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Fiske og fangst har alltid vært grunnlaget for arbeid og bosetting langs kysten. Fiskeren er langt mer effektiv i dag enn bare for noen få tiår siden. Teknologiske hjelpemidler og forbedrede fangstredskaper og fartøyer gjør at dagens fiskere tar langt større kvanta per fisker. Strengt reguleringer med faste kvoter og kontrollregimer er derfor nødvendig for å ha et bærekraftig uttak som også sikrer at fremtidige generasjoner kan høste av havets rikdommer.

Utviklingen har gått i retning av færre og mer effektive fiskebåter. Samtidig har Norge en sammensatt fiskeflåte både med hensyn til størrelse og type fiskeredskap. Det gjelder havfiskefartøyer og et stort antall større og mindre kystfiskefartøyer. Fra fisken fanges i havet til den når forbrukerne verden over, blir det lagt vekt på å tenke kvalitet og marked.

Bærekraftig ressursforvaltning er grunnleggende for norsk fiskeri- og fangstpolitikk. Samtidig skal fiskeriene være med å sikre bosettingen og skape ny aktivitet langs kysten.

Antall fiskere 1940-2008

År	Hovedyrke	Biyrke	Totalt
1940	80 387	41 574	121 961
1950	68 149	30 175	98 324
1960	49 720	20 655	70 375
1970	31 884	11 134	43 018
1980	25 140	9 649	34 789
1990	20 475	7 043	27 517
1995	17 160	6 491	23 651
2000	14 264	5 811	20 075
2001	13 676	5 221	18 896
2002	13 844	4 651	18 495
2003	13 177	3 966	17 143
2004	12 553	2 916	15 469
2005	11 635	2 933	14 568
2006	10 889	2 864	13 753
2007	10 657	2 679	13 336
2008	10 307	2 597	12 904

Fiskeridirektoratet per 12. februar 2009

Helårsdrevne fiskefartøy i 2008

fylkesvis. lengdegrupper

Fylke	8-9,9 m	10-14,9 m	15-20,9 m	21-27,9 m	28 m og over	Totalt
Finnmark	156	79	19	15	16	285
Troms	112	71	17	12	12	224
Nordland	248	152	61	42	24	527
Nord- og Sør-Trøndelag	69	37	4	3	3	116
Møre og Romsdal	57	50	5	23	65	200
Sogn og Fjordane	17	12	5	19	20	73
Hordaland	25	8	4	8	42	87
Rogaland	21	19	4	12	15	71
Andre fylker	59	45	15	12	2	133
Totalt	764	473	134	146	199	1 716

Fiskeridirektoratet

Registrerte fiskere 2008

fylkesvis

Fylke	Alle	Hovedyrke	Biyrke
Finnmark	1 252	988	264
Troms	2 065	1 500	565
Nordland	3 103	2 572	531
Nord-Trøndelag	323	236	87
Sør-Trøndelag	526	397	129
Møre og Romsdal	2 559	2 213	346
Sogn og Fjordane	740	584	156
Hordaland	945	836	109
Rogaland	531	373	158
Vest-Agder	308	205	103
Aust-Agder	116	78	38
Telemark	69	46	23
Vestfold	89	65	24
Buskerud	18	15	3
Oppland	15	12	3
Hedmark	19	18	1
Akershus	28	23	5
Oslo	50	41	9
Østfold	148	105	43
Totalt	12 904	10 307	2 597

Fiskeridirektoratet

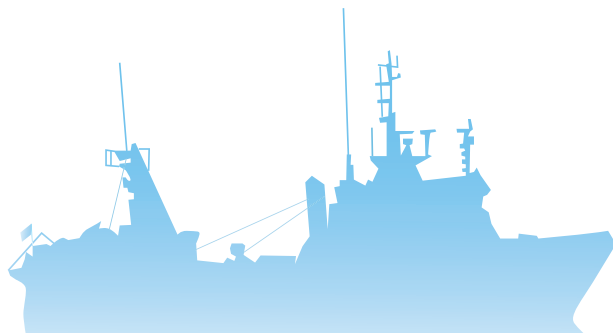

Registrerte fartøy 2002-2008

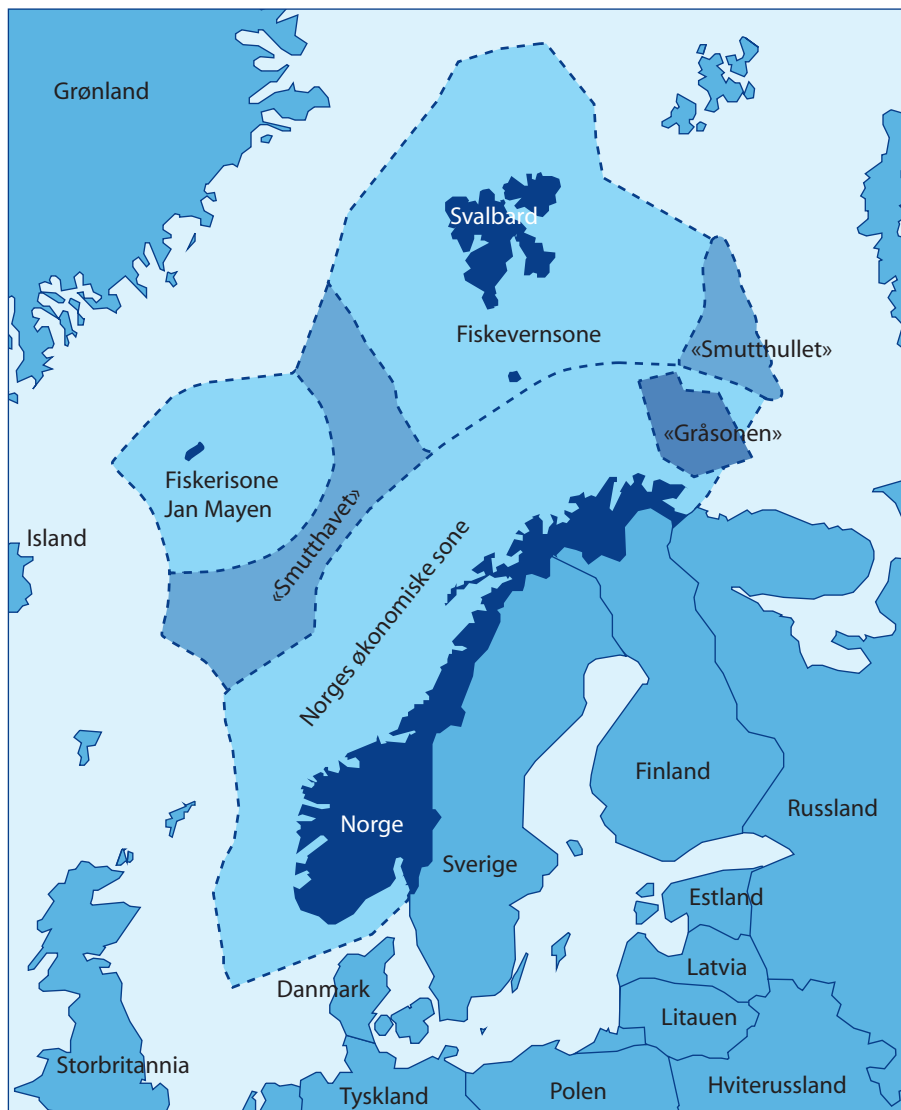
fylkesvis

Fylke	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Finnmark	1 621	1 368	1 156	1 106	1 048	1 016	973
Troms	1 845	1 706	1 391	1 301	1 239	1 199	1 158
Nordland	2 730	2 529	2 128	2 011	1 884	1 792	1 702
Nord-Trøndelag	335	324	216	199	198	196	191
Sør-Trøndelag	365	348	298	293	307	307	314
Møre og Romsdal	1 171	1 127	949	883	812	769	731
Sogn og Fjordane	553	506	401	363	335	315	308
Hordaland	680	675	543	526	503	493	464
Rogaland	489	492	426	398	375	352	342
Vest-Agder	351	343	274	251	236	241	250
Aust-Agder	142	141	118	110	103	102	100
Telemark	83	86	75	75	62	60	60
Vestfold	93	91	69	64	59	60	65
Buskerud	7	8	4	5	5	4	5
Oppland	–	–	–	–	1	–	–
Hedmark	–	–	–	–	1	–	–
Akershus	20	21	16	13	12	12	13
Oslo	10	9	5	3	2	6	6
Østfold	146	141	120	0121	118	115	108
Totalt	10 641	9 915	8 189	7 722	7 300	7 039	6 790

Fiskeridirektoratet

Norges økonomiske sone

«Smutthullet» og «Smutthavet» er internasjonale farvann.

«Gråsonen» dekkes av en midlertidig avtale mellom Russland og Norge.

Fangst fra norske fartøy 2005-2008

rund vekt tonn

Fiskeslag	2005	2006	2007	2008
Sild	748 220	710 591	884 593	1 025 493
Brisling	1 957	11 470	12 933	4 453
Makrell	119 878	122 011	131 698	121 492
Lodde	67 339	2 047	41 098	40 907
Kolmule	738 599	642 452	539 589	418 289
Øyepål/tobis	17 661	20 151	55 856	88 203
Hestemakrell	25 113	27 224	5 425	12 244
Torsk	225 775	221 299	217 787	215 221
Sei	230 567	256 856	225 464	227 513
Hyse	63 337	71 412	73 280	74 617
Brosme	11 862	14 347	15 293	16 196
Lange/blålange	15 133	17 195	19 049	16 603
Uer	12 960	17 345	13 722	8 072
Blåkveite	15 632	13 336	10 163	9 058
Reker	48 311	38 709	37 295	30 180
Skjell	727	808	876	918
Tang og tare	153 906	145 429	134 671	–
Annet	48 975	69 300	109 300	123 657
Totalt	2 545 952	2 401 982	2 528 092	2 433 116

Statistikken er basert på landings- og sluttseddeldata innsendt fra fiskesalgslagene til Fiskeridirektoratet per 26.05.09.

Fiskeridirektoratet

Fangst fra norske fartøy 2005-2008

1000 NOK

Fiskeslag	2005	2006	2007	2008
Sild	2 867 308	2 245 883	2 224 846	2 796 045
Brisling	9 280	22 014	30 942	18 522
Makrell	1 495 157	975 894	979 479	1 290 272
Lodde	93 043	4 050	95 091	98 599
Kolmule	531 798	773 253	847 982	423 970
Øyepål/tobis	14 266	27 091	85 396	101 874
Hestemakrell	111 363	115 341	19 006	101 754
Torsk	2 984 547	3 305 251	3 693 233	3 497 234
Sei	1 101 549	1 395 019	1 264 863	1 265 871
Hyse	524 945	775 560	840 534	645 605
Brosme	88 401	122 280	130 399	128 864
Lange/blålange	178 860	229 596	245 860	239 238
Uer	124 647	165 213	100 234	65 352
Blåkveite	321 568	282 249	177 496	182 022
Reker	679 314	617 240	662 438	580 610
Skjell	14 436	16 655	18 100	19 137
Tang og tare	29 869	28 507	26 678	–
Annet	517 358	608 388	633 470	646 795
Totalt	11 687 739	11 709 484	12 076 047	12 101 764

Statistikken er basert på landings- og sluttседdeldata innsendt fra fiskesalgslagene til Fiskeridirektoratet per 25.03.09.

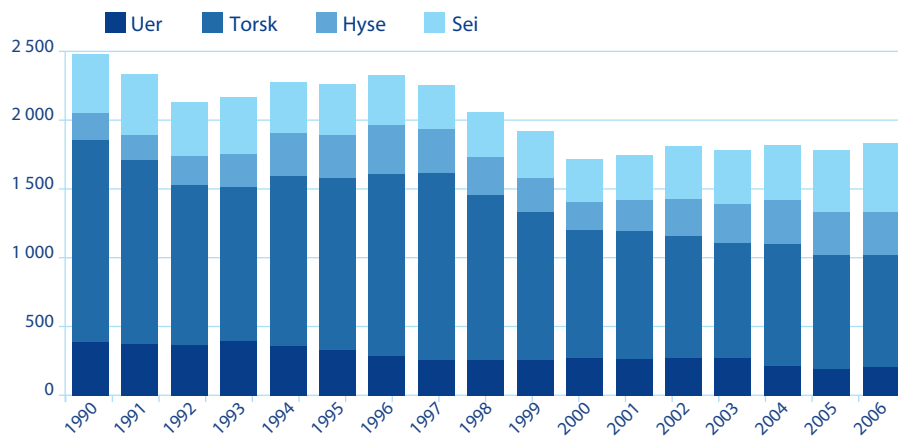
Fiskeridirektoratet

Hvitfisk

Fangst av hvitfisk i Nord-Atlanteren 1990-2006

1000 tonn

FAO, Eksportutvalget for fisk AS

Norsk eksport av hvitfisk 2008

1000 NOK, tonn

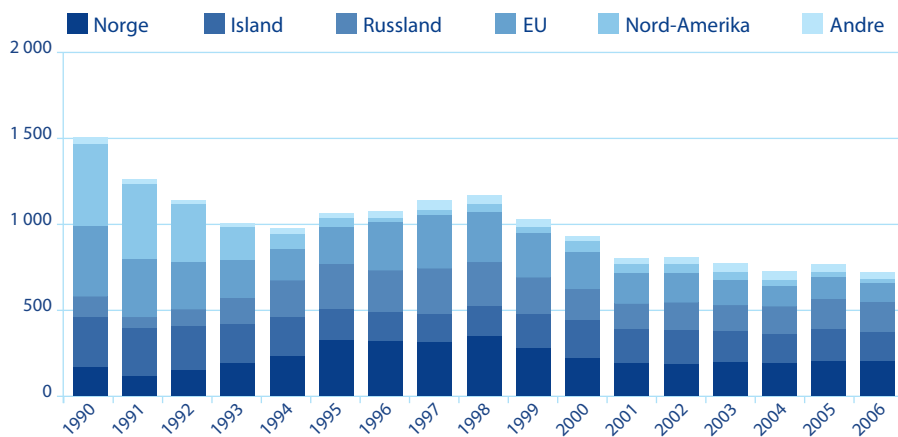
Fiskeslag	Verdi	Mengde
Torsk	5 511 914	111 353
Sei	2 008 282	124 072
Hyse	818 138	41 102
Lange	384 187	8 475
Brosme	164 408	4 722
Breiflabbb	131 321	2 802

Fiskeslag	Verdi	Mengde
Uer	101 603	7 611
Annen hvitfisk	50 509	1 638
Lysing	38 142	1 225
Lyr	32 042	1 328
Steinbit	28 254	1 920
Total	9 268 799	306 249

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Fangst av torsk i Nord-Atlanteren 1990-2006

1000 NOK

FAO, Eksportutvalget for fisk AS

Norges viktigste eksportmarkeder for torsk 2008

1000 NOK, tonn

Land	Verdi	Mengde	Land	Verdi	Mengde
Portugal	1 867 947	36 937	Nigeria	83 626	2 592
Italia	535 606	5 147	Hellas	78 063	1 815
Frankrike	508 981	8 238	Kina	69 065	2 949
Danmark	433 383	12 124	Belgia	67 992	1 255
Brasil	430 626	6916	Tyskland	67 784	1 234
Storbritannia	391 977	8723	Sveits	48 975	788
Spania	332 148	7493	Polen	47 460	2 023
Nederland	178 633	5101	Kroatia	27 789	181
Sverige	115 081	2 829	Litauen	22 926	951
USA	88 157	1 426	Jomfruøyene, Britisk	17 412	632

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Pelagisk fisk

Norsk eksport av pelagisk fisk til konsum 2008

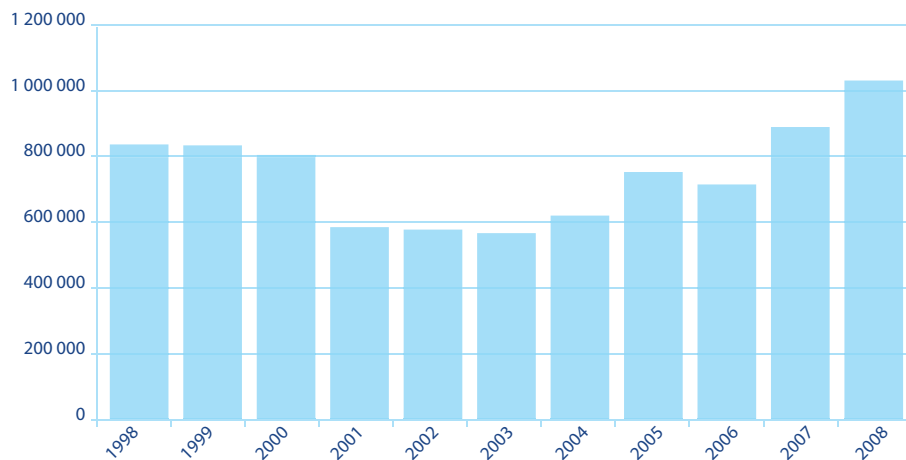
1000 NOK, tonn

Fiskeslag	Verdi	Mengde
Sild	3 849 442	734 072
Makrell	2 329 574	176 036
Lodde	149 972	30 951
Hestemakrell	117 898	11 133
Kolmule	29 791	9 103
Annen pelagisk uten tunfisk	27 536	4 133
Ansjos	79	1
Tunfisk	43	1
Totalt	6 504 336	965 427

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Fangst av sild fra norske fartøy 1998-2008

rund vekt tonn

Statistikken er basert på landings- og sluttseiddedata innsendt fra fiskesalgslagene til Fiskeridirektoratet per 26.05.09.

Fiskeridirektoratet

Norges viktigste eksportmarkeder for sild 2008

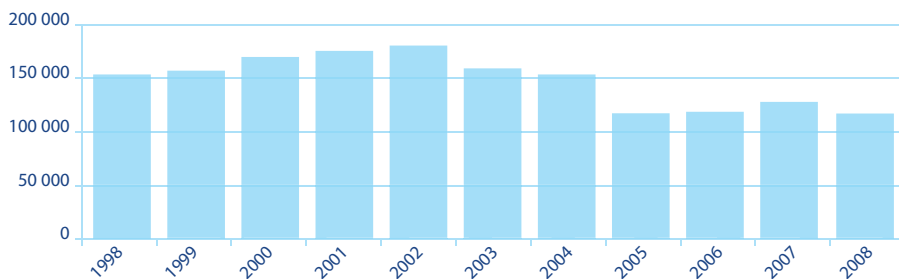
1000 NOK, tonn

Land	Verdi	Mengde	Land	Verdi	Mengde
Russland	1 151 341	217 825	Storbritannia	67 437	15 195
Ukraina	526 817	95 851	Kasakhstan	65 065	13 559
Nigeria	502 762	138 506	Japan	55 594	10 858
Polen	279 010	34 387	Egypt	47 452	15 186
Danmark	248 022	61 810	Frankrike	32 197	4 278
Tyskland	199 314	25 754	Finland	28 243	2 222
Nederland	187 436	21 555	Israel	22 934	3 010
Litauen	105 618	20 933	Latvia	19 730	3 779
Hviterussland	98 507	16 549	Moldova	16 845	3 317
Sverige	84 018	8 498	Romania	12 620	2 729

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Fangst av makrell fra norske fartøy 1998-2008

rund vekt tonn

Statistikken er basert på landings- og sluttseiddedata innsendt fra fiskesalgslagene til Fiskeridirektoratet per 26.05.09.

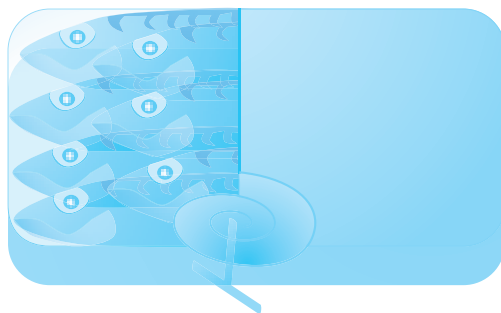
Fiskeridirektoratet

Norges viktigste eksportmarkeder for makrell 2008

1000 NOK, tonn

Land	Verdi	Mengde
Japan	919 391	59 313
Kina	390 532	33 158
Russland	218 583	16 502
Ukraina	138 419	10 311
Tyrkia	81 939	10 384
USA	61 578	2 957
Storbritannia	58 108	4 850
Polen	57 887	6 422
Sør-Korea	53 671	3 384
Sverige	41 355	1 748
Hviterussland	35 995	2 798
Romania	31 033	3 928
Nederland	25 975	2 682
Thailand	24 569	1 859
Israel	22 463	1 310
Kasakhstan	19 690	1 419
Tyskland	14 062	822
Taiwan	13 771	912
Litauen	12 611	1 074
Frankrike	12 545	1 209

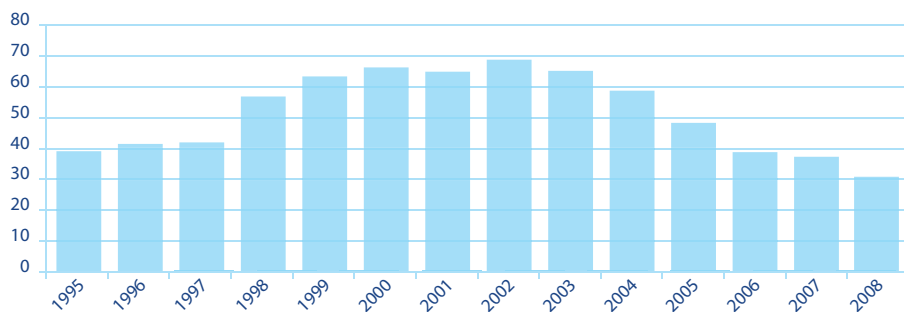
Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Reker

Fangst av reker fra norske fiskerfartøy 1995-2008

rund vekt 1000 tonn

Statistikken er basert på landings- og sluttседdeldata innsendt fra fiskesalgslagene til Fiskeridirektoratet per 26.05.09.

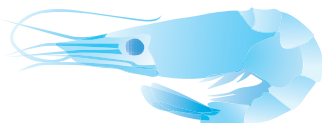
Fiskeridirektoratet

Norges viktigste eksportmarkeder for reker 2008

1000 NOK, tonn

Land	Verdi	Mengde	Land	Verdi	Mengde
Sverige	233 539	5 521	Tyskland	3 415	59
Storbritannia	146 792	3 521	Estland	2 844	131
Island	110 856	8 524	Nederland	2 589	40
Finland	70 937	1 563	Japan	2 026	54
Danmark	41 564	1 188	Kina	1 671	119
Frankrike	13 881	245	Sør-Korea	1 582	43
Italia	5 575	72	Ukraina	1 515	40
Spania	4 471	94	India	1 217	26
Singapore	4 187	105	Tyrkia	951	18
Sveits	4 177	84	Saudi-Arabia	660	13

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Sjøpattedyr

Norsk selfangst 1980-2008

År	Klappmyss (Vestisen)	Grønlandssel (Vestisen)	Grønlandssel (Østisen)
1980	9 768	9 983	15 202
1985	338	557	19 007
1990	4 235	508	9 522
1995	933	8 206	6 357
2000	1 936	12 343	6 357
2006	3 647	3 304	10 086
2007	62	7 828	6 153
2008	0	891	0

Fiskeridirektoratet

Norsk fangst av kystsel 2002-2008

År	Steinkobbe	Havert
2002	498	110
2003	457	353
2004	549	302
2005	614	379
2006	538	272
2007	905	456
2008	900	392

Fiskeridirektoratet

Norsk fangst av vågehval 1997-2008

År	Antall fartøy	Antall hval
1997	31	503
1998	34	625
1999	34	591
2000	33	487
2001	33	552
2002	34	634
2003	34	647
2004	34	543
2005	31	639
2006	28	545
2007	28	593
2008	27	535

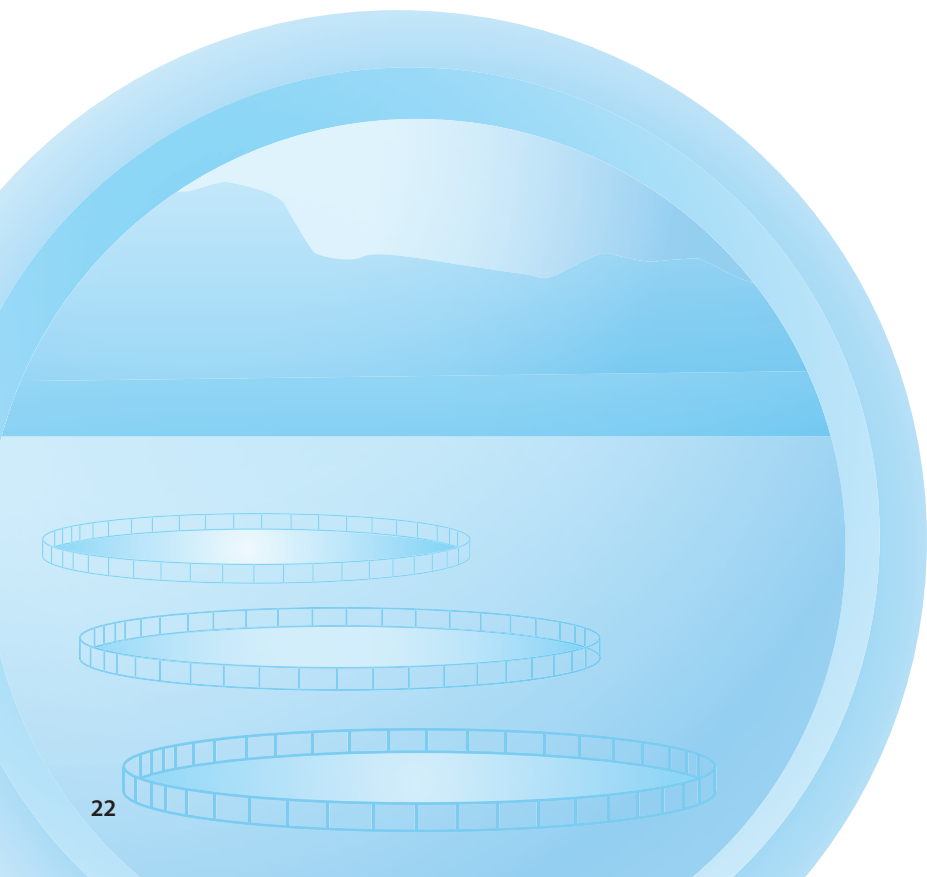
Fiskeridirektoratet

Norsk havbruksnæring er en moderne, internasjonalt konkurransedyktig næring som produserer høyverdig mat på en effektiv måte. Verdimessig utgjør produktene fra havbruket nær halvparten av den samlede norske fiskeeksporten.

Laks og ørret er de dominerende oppdrettsartene, men det foregår et omfattende utviklingsarbeid med sikte på oppdrett av flere nye arter som torsk, kveite, steinbit og skjell.

For å drive med oppdrett av fisk og skalldyr i Norge kreves det tillatelse fra myndighetene. Miljøhensyn og arbeid med fiskehelse og fiskevelferd har høy prioritet både i næring og forvaltning, og vil være en viktig forutsetning for havbruksnæringens konkurranseevne.

Tallet på oppdrettstillatelser for laks, regnbueørret og ørret 1995 og 2008

fylkesvis

Fylke	1995				2008			
	Settefisk	Matfisk	Stamfisk	FoU	Settefisk	Matfisk	Stamfisk	FoU
Finnmark	3	33	1	1	6	83	1	2
Troms	22	65	1	1	14	86	1	3
Nordland	34	131	2	6	40	144	2	8
Nord-Trøndelag	18	55	1	2	18	64	1	3
Sør-Trøndelag	26	76	2	2	25	83	2	3
Møre og Romsdal	51	95	14	4	38	97	6	6
Sogn og Fjordane	39	71	2	1	25	84	1	0
Hordaland	80	135	9	6	63	150	6	7
Rogaland	29	52	4	2	24	57	2	12
Vest-Agder	6	12	–	–	3	13	–	–
Aust-Agder	2	6	–	–	1	2	1	–
Øvrige fylker	34	76	5	3	28	53	5	3
Totalt	344	807	41	28	285	916	28	47

Fiskeridirektoratet per 07.05.09

Tallet på oppdrettstillatelser for andre arter* 1995 og 2008

fylkesvis

Fylke	1995	2008
Finnmark	39	63
Troms	24	21
Nordland	71	198
Nord-Trøndelag	15	34
Sør-Trøndelag	27	27
Møre og Romsdal	41	98
Sogn og Fjordane	23	67
Hordaland	92	77
Rogaland	30	70
Vest-Agder	8	6
Aust-Agder	2	8
Øvrige fylker	12	9
Totalt	384	678

* Andre arter enn laks og ørret

Fiskeridirektoratet per 07.05.09

Tallet på oppdrettstillatelser for andre arter* 1995 og 2008

fordelt på art

Art	1995	2008
Hyse	–	19
Kveite	39	109
Lysing	–	11
Marin*	75	–
Piggvar	3	35
Røye	45	52
Steinbit	–	48
Torsk	200	533
Ål	14	17
Andre arter	8	223
Totalt	384	1 047

I tabelloppsettet på art telles oppdrettstillatelsene flere ganger, og gir derfor et høyere antall enn sum oppdrettstillatelser i tabellen
«Totalt antall oppdrettstillatelser fordelt på fylker».

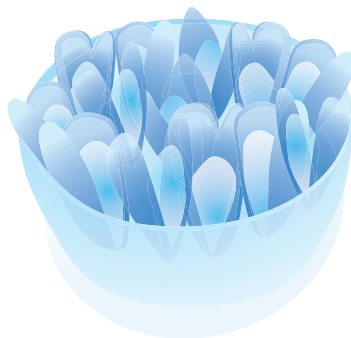
Fiskeridirektoratet per 07.05.09

* En del tillatelser omfatter flere arter

Tallet på oppdrettstillatelser for skalldyr 1995 og 2008

fylkesvis

Fylke	1995	2008
Finnmark	3	16
Troms	6	16
Nordland	45	119
Nord-Trøndelag	22	41
Sør-Trøndelag	30	33
Møre og Romsdal	36	32
Sogn og Fjordane	8	66
Hordaland	26	104
Rogaland	19	47
Vest-Agder	1	13
Aust-Agder	4	26
Øvrige fylker	13	24
Totalt	213	537

Fiskeridirektoratet per 07.05.09

Tallet på oppdrettstillatelser for skalldyr 2003-2008

fordelt på art

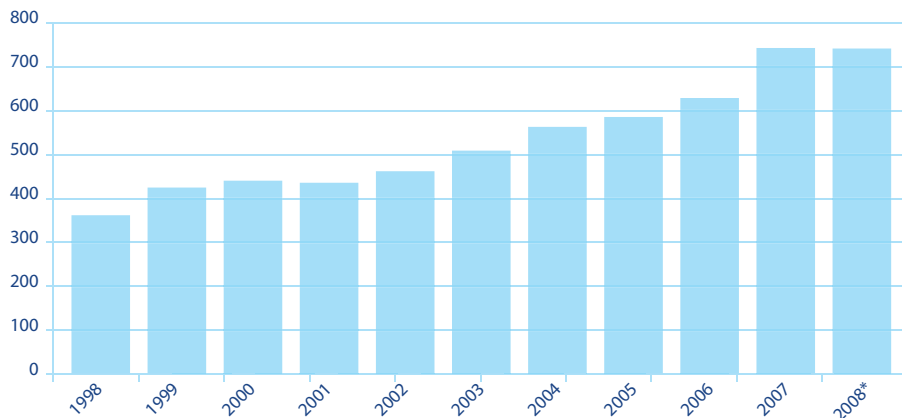
Art	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Blåskjell	750	728	668	580	531	417
Hummer	11	15	18	22	22	27
Kamskjell	127	123	114	104	97	98
Kråkeboller	35	36	26	23	21	16
Østers	136	130	130	117	108	117
Andre arter	123	116	109	98	99	132
Totalt	1 182	1 148	1 065	944	878	807

En del tillatelser omfatter flere arter. I tabelloppsettet på art telles tillatelsene flere ganger, og gir derfor et høyere antall enn sum tillatelser i tabellen «Totalt antall tillatelser fordelt på fylker».

Fiskeridirektoratet per 07.05.09

Salg av norsk oppdrettslaks 1998-2008

rund vekt 1000 tonn

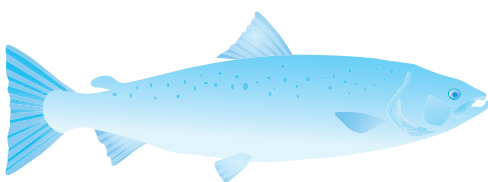
* Foreløpige tall per juni 2009

Statistisk sentralbyrå, Fiskeridirektoratet

Norsk eksport av oppdrettslaks 1998-2008

1000 NOK, tonn

År	Verdi	Mengde
1998	8 763 296	281 915
1999	10 766 037	337 977
2000	12 269 775	343 031
2001	10 003 588	338 594
2002	9 538 050	360 618
2003	10 043 353	414 412
2004	11 200 585	441 193
2005	13 570 073	476 470
2006	17 082 779	496 933
2007	17 485 419	606 775
2008	18 047 087	623 236

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Norges viktigste eksportmarkeder for oppdrettslaks 2008

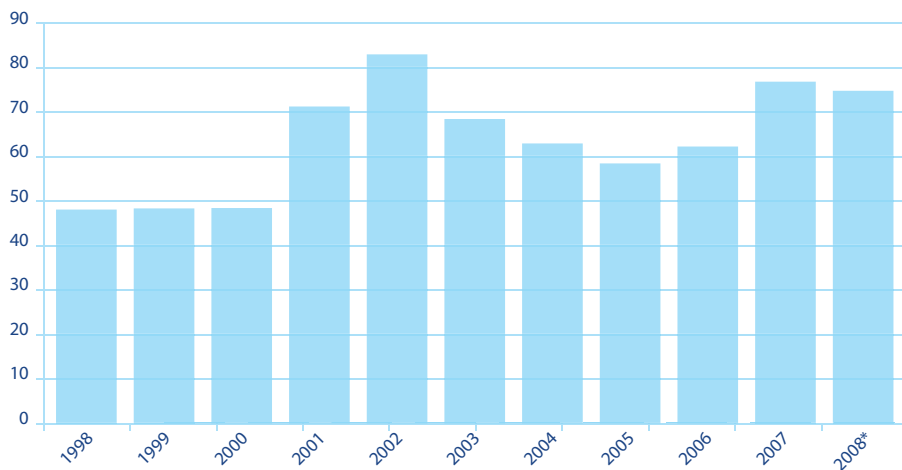
1000 NOK, tonn

Land	Verdi	Mengde	Land	Verdi	Mengde
Frankrike	3 175 379	121 072	Italia	678 638	26 118
Polen	1 949 227	84 105	Finland	536 289	23 696
Danmark	1 496 017	64 148	Hong Kong	341 515	12 726
Russland	1 494 638	61 926	USA	336 706	9 488
Storbritannia	1 024 634	42 152	Ukraina	277 180	12 383
Spania	961 376	38 942	Kina	200 617	7 765
Sverige	926 813	33 217	Latvia	193 203	8 246
Tyskland	847 531	30 335	Belgia	189 382	7 422
Nederland	763 057	30 140	Thailand	188 516	7 083
Japan	749 275	24 181	Portugal	158 193	6 133

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Salg av norsk oppdrettet regnbueørret 1998-2008

1000 tonn

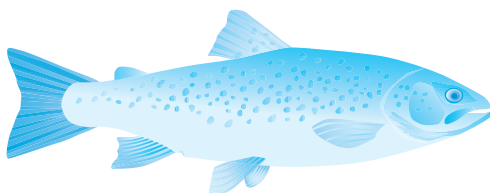
* Foreløpige tall per juni 2009

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Norsk eksport av oppdrettet regnbueørret 1999-2008

1000 NOK, tonn

År	Verdi	Mengde
1999	1 257 899	35 116
2000	973 441	27 568
2001	1 092 963	45 224
2002	1 361 981	62 076
2003	1 260 056	53 389
2004	1 199 633	47 050
2005	1 245 568	43 424
2006	1 314 926	38 304
2007	1 270 158	49 525
2008	1 866 830	75 628

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Norges viktigste eksportmarkeder for oppdrettet regnbueørret 2008

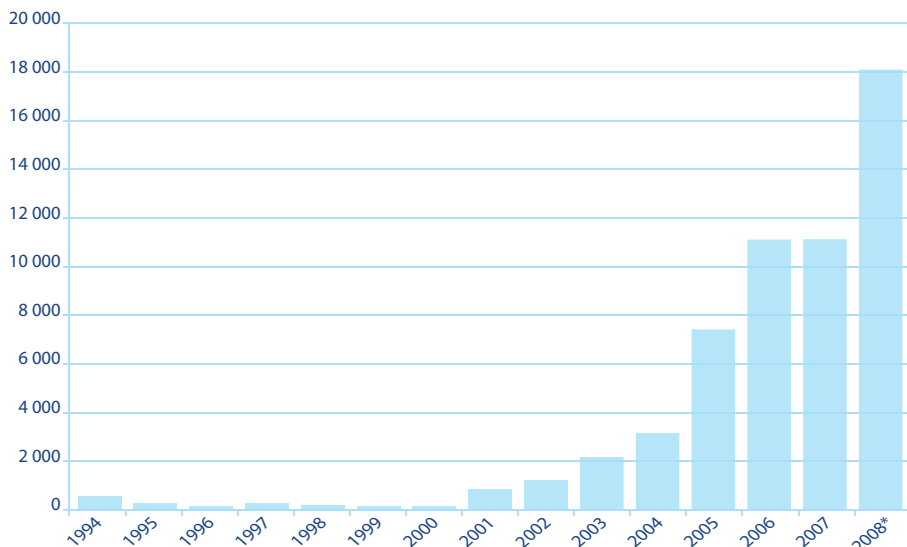
1000 NOK, tonn

Land	Verdi	Mengde	Land	Verdi	Mengde
Russland	920 662	37 090	Sør-Korea	15 287	606
Japan	190 533	6 792	Latvia	14 681	598
Ukraina	176 902	7 915	Tyrkia	14 380	562
Thailand	88 408	3 318	Estland	13 406	565
Taiwan	76 317	2 939	Malaysia	11 726	451
Danmark	74 115	3 772	Canada	11 018	195
Hviterussland	52 062	1 979	Frankrike	9 465	353
Kina	48 628	2 113	Spania	9 144	366
Finland	34 192	1 772	Sverige	8 350	299
Israel	29 091	1 428	Kasakhstan	7 183	261

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Salg av norsk oppdrettstorsk 1994-2008

1000 tonn

* Foreløpige tall per juni 2009

Statistisk sentralbyrå, Fiskeridirektoratet

Norsk eksport av oppdrettstorsk 2002-2008

1000 NOK, tonn

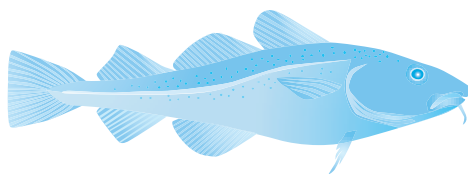
År	Verdi	Mengde
2002	9 415	257
2003	21 755	604
2004	31 299	865
2005	89 655	2 543
2006	137 256	3 684
2007	165 941	4 076
2008	218 957	6 225

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Norges viktigste eksportmarkeder for oppdrettstorsk 2008

1000 NOK, tonn

Land	Verdi	Mengde
Danmark	71 318	2 265
Frankrike	52 165	1 285
Spania	19 715	580
Sverige	18 587	612
Belgia	16 694	376
Tyskland	13 221	311
Nederland	11 986	368
Storbritannia	7 686	244
Italia	2 172	58
Portugal	1 389	37
Andre	4 026	88
Totalt	218 957	6 225

Statistisk sentralbyrå, Eksportutvalget for fisk AS

Norge er internasjonalt ledende på forvaltningsrettet forskning. Denne forskningen er et viktig grunnlag når kvotene for de ulike fiskeslag skal fastsettes og i spørsmål knyttet til mattrygghet og ernæring.

Også den næringsrettede forskningen innen fiskeri- og havbrukssektoren ligger på et høyt nivå internasjonalt. Det kreves stadig mer kompetanse innen marin sektor. Økt kompetanse bidrar til bedret konkurransevne og nye arbeidsplasser i eksisterende og ny industri. Det er store muligheter knyttet til bedre utnyttelse av biprodukter, bioteknologi og hittil ikke utnyttede marine ressurser.

Den norske satsningen på marin næringsutvikling gjennom forskning og utdanning er langsiktig. Årlig settes det av over en milliard kroner i statsbudsjettet til marin forskning. Gjennom det nye marine innovasjonsprogrammet er målet at norske bedrifter i ennå større grad skal kunne tilby den sjømaten markedene ønsker.

Forskningsfartøy fra Havforskningsinstituttet 2008

Fartøy	Fartøydager totalt 2008	Fartøydager totalt 2007
«G.O. Sars»	278	301
«Johan Hjort»	253	309
«G.M. Dannevig»	180	195
«Håkon Mosby»	255	304
«Dr. Fridtjof Nansen»	319	311
«Hans Brattstrøm»	216	231
«Fangst»	200	188
«Jan Mayen»	75	71
Andre fartøy	947	999
Sum	2 723	2 909

Havforskningsinstituttet

Totale utgifter til marin FoU etter sektor og hovedfinansieringskilde i 2007

mill NOK og prosent

Finansiering	Universitets- og høgskole sektoren	Institutt sektoren	Næringslivet *	Totalt	Prosent
Offentlig finansiert	462	1020	28	1 510	68
Privat finansiert	60	336	302	698	32
Totalt	522	1 357	330	2 208	100

* Pga lav svarprosent for kartleggingene i næringslivet, kan tallmaterialet være noe underestimert

NIFU STEP

Utgifter til marin FoU i 2007 etter utførende sektor og område

mill NOK og prosent

Marine FoU områder	UoH-sektoren	Institutt-sektoren	Næringslivet	Totalt	%
Grunnleggende marin biologi	103	92	2	196	9
Marin biologisk mangfold	44	159	1	204	9
Oseanografi, klimaforskning, økologi, miljøtoksikologi, miljøgifter, eutrofiering	128	240	4	372	17
Teknologi for overvåking og estimering av bestander for marine ressurser	11	78	28	117	5
Matematiske og numeriske modeller for marin forskning	53	122	0	175	8
Biøkonomi, biøkonomiske modeller	8	7	0	15	1
Akvakultur, kombinasjon av fangst og havbruk	36	366	191	593	27
Marin- og maritim teknologi knyttet til fangst og høsting, akvakultur og integrerte transportløsninger	5	73	17	95	4
Marin bioteknologi	72	54	69	195	9
Næringsmiddel og annen foredlingsindustri basert på marine ressurser (foredling, prosesseteknikk, hygiene, logistikk, kvalitetsstyring og ernæring)	24	96	18	137	6
Marked, organisasjon, rammebetingelser, samfunn, politikk og kystsoneforvaltning	38	70	2	110	5
Totalt	522	1 357	330	2 208	100

Fiskeri- og kystdepartementet

Grubbegata 1

Postboks 8118 Dep.

NO-0032 Oslo

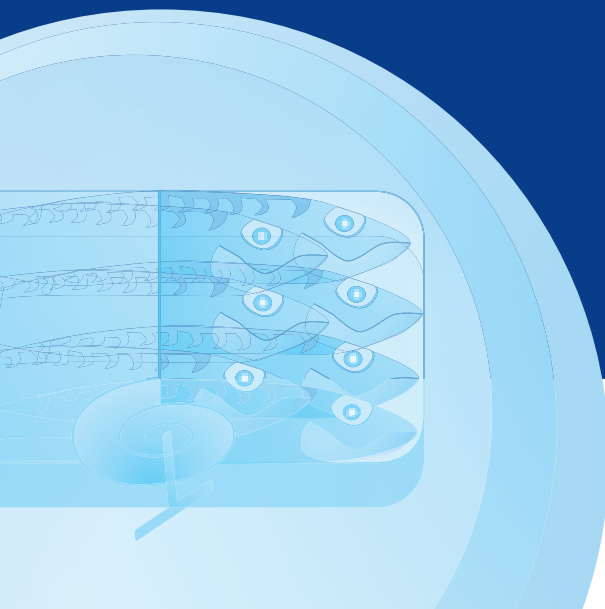
Tlf 22 24 90 90

Faks 22 24 95 85

postmottak@fkd.dep.no

www.regjeringen.no/fkd

L-0539 B

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer av denne publikasjonen fra Departementenes servicesenter: publikasjonsbestilling@dss.dep.no